

# NOTITIE OUDERENBELEID



Gericht aan de politieke partijen van  
Schijndel- Sint-Oedenrode – Veghel

maart 2016



KBO Kring SINT-OEDENRODE

KBO Boskant  
KBO Olland

KBO Nijnsel  
KBO Centrum



KBO Kring SCHIJNDEL

KBO Boschweg  
KBO Hoevenbraak

KBO Centrum  
KBO Wijbosch



**UITGAVE VAN DE GEZAMENLIJKE KBO's EN SENIORENRAAD  
SINT-OEDENRODE, VEGHEL EN SCHIJNDEL**

**WERKGROEP OUDERENBELEID MEIERIJSTAD:**

|                        |                                 |
|------------------------|---------------------------------|
| <i>Eric de Goeij</i>   | <i>Seniorenraad Schijndel</i>   |
| <i>Ben Merx</i>        | <i>Seniorenraad Schijndel</i>   |
| <i>Wim Verstraaten</i> | <i>Seniorenraad Schijndel</i>   |
| <i>l</i>               |                                 |
| <i>Theo Schevers</i>   | <i>KBO Kring Sint Oedenrode</i> |
| <i>Wim van Meijl</i>   | <i>KBO Kring Sint Oedenrode</i> |
| <br>                   |                                 |
| <i>Leo van Asperen</i> | <i>KBO Kring Veghel</i>         |
| <i>Hans Simons</i>     | <i>KBO Kring Veghel</i>         |
| <i>Jan Gasseling</i>   | <i>KBO Kring Veghel</i>         |
| <i>Anton van Lanen</i> | <i>KBO Kring Veghel</i>         |

## Inhoud

| Hoofdstuk   | Pag |
|---|-----|
| 1. Inleiding .....  | 4   |
| 2. Ouderen in Meerijstad .....  | 5   |
| 3. Huisvesting voor ouderen .....   | 6   |
| 4. Welzijn en zorgvoorziening .....   | 6   |
| 5. Veiligheid .....   | 7   |
| 6. Maatschappelijke voorzieningen .....   | 7   |
| 7. Preventieve maatregelen .....  | 8   |
| 8. Volgen van overheidsbeleid –<br>In gesprek blijven met gemeentebestuur ..... | 8   |
| 9. Samen sterker worden .....   | 8   |
| 10. Gemeentelijke subsidie .....  | 9   |
| 11. Aandachtspunten vanuit:   |     |
| A. Veghel .....   | 9   |
| B. Sint Oedenrode .....   | 9   |
| C. Schijndel .....  | 9   |
| 12. Tot slot.....   | 10  |

### Bijlage: 1

Leeftijdsspecifieke bevolkingsontwikkeling 2016 -2030 (Senioren)

## 1. INLEIDING

In de zorg voor ouderen is veel aan het veranderen onder de noemer van “transitie in de zorg”. Dit betekent, dat de overheid steeds meer taken delegeert naar de gemeente en steeds meer een beroep doet op de eigen verantwoordelijkheid van de burgers, onder de noemer “Participatiemaatschappij”. De veranderingen in de zorg zijn zichtbaar door het beleid van de overheid om de senioren zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen in hun eigen woning, de sluiting van de verzorgingshuizen en de strengere indicatie voor opname in een verpleeghuis. Het delegeren van taken gaat gepaard met bezuinigingen op de (thuis)zorg waardoor de burger minder snel dan voorheen in aanmerking komt voor hulp of een voorziening.

Voeg bij dit alles de maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de steeds verdergaande digitalisering (met nog steeds een groot percentage “digibeten”) – communicatiemogelijkheden - grotere groep vitale ouderen, dubbele vergrijzing – “ontgroening”(steeds minder jonge mensen die zorgen voor ouderen) - toenemende zorgvragen, omdat mensen steeds ouder worden en daardoor ook toenemende druk op mantelzorgers - groeiende groep dementerenden – uitstervende kleine dorpskernen – minder koopkracht van ouderen, dan is het duidelijk dat ouderen de komende tijd de nodige aandacht zullen vragen.

De bovengenoemde ontwikkelingen houden in, dat een steeds grotere verantwoordelijkheid bij het gemeentebestuur komt te liggen om minimaal de basisvoorzieningen in stand te houden en hierdoor wijken en dorpskernen leefbaar te houden. Hierbij komt, dat de ouderen anno 2016 mondiger zijn dan in het verleden, goed kunnen aangeven waar hun behoeften liggen op het terrein van wonen – welzijn - zorg en ook graag zo lang mogelijk de regie over hun eigen welzijn in handen willen houden.

Dit alles impliceert, dat van de overheid verwacht mag worden dat er adequate maatregelen genomen worden om deze ontwikkeling in goede banen te leiden en dat er tools aangereikt worden om doelstellingen/ verplichtingen te realiseren.

De ouderenbonden van de gemeenten Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode en de Stichting Seniorenraad Schijndel hebben, in overleg met Stichting Welzijn de Meierij (werkzaam in Schijndel en Sint-Oedenrode) besloten om de politieke partijen van onze nieuwe gemeente Meierijstad te informeren over de veranderingen in de zorg. Dit met de intentie dat de beschreven aandachtspunten met betrekking tot het ouderenbeleid in de respectievelijke verkiezingsprogramma 's herkend worden

Het is van groot belang dat het gemeentelijk ouderenbeleid wordt ingericht vanuit een beleidskader rekening houdend met bovenstaande ontwikkelingen en met de aandachtspunten die in deze notitie zijn benoemd.

Voor uw medewerking in deze zijn we u zeer erkentelijk en wij zijn graag bereid om samen met u naar oplossingen te zoeken die het welzijn voor alle burgers en die van alle ouderen in het bijzonder in stand houden en bevorderen.

## 2. OUDEREN IN MEIERIJSTAD

Om een beeld te schetsen van de omvang van het aantal ouderen, nu en in de nabije toekomst, is onderstaande informatie opgenomen.

### LEEFTIJDSSPECIFIEKE BEVOLKINGSONTWIKKELINGEN 2016 - 2030

*Bron: De bevolking- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant, Actualisering 2014*

In een bijlage is een nadere specificatie toegevoegd.

| Jaar | Inwoners | Senioren(vanaf 50 jaar) | %    |
|------|----------|-------------------------|------|
| 2016 | 79345    | 32660                   | 41,2 |
| 2017 | 79625    | 33335                   | 42,0 |
| 2018 | 80165    | 33865                   | 42,2 |
| 2019 | 80165    | 34455                   | 43,0 |
| 2020 | 80420    | 35080                   | 43,6 |
| 2021 | 80680    | 35585                   | 44,0 |
| 2022 | 80825    | 36090                   | 44,6 |
| 2023 | 81145    | 36355                   | 44,8 |
| 2024 | 81365    | 36620                   | 45,0 |
| 2025 | 81580    | 36870                   | 45,2 |
| 2026 | 81780    | 37055                   | 45,3 |
| 2027 | 81970    | 37155                   | 45,3 |
| 2028 | 82145    | 37255                   | 45,3 |
| 2029 | 82300    | 37450                   | 45,5 |
| 2030 | 82435    | 37480                   | 45,5 |

### Prognose dementie Meierijstad

*Bron: Alzheimer Nederland.*

|                       | 2020        | 2030        | 2040        |
|-----------------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Sint Oedenrode</b> | 389         | 560         | 704         |
| <b>Schijndel</b>      | 453         | 674         | 861         |
| <b>Veghel</b>         | 690         | 962         | 1275        |
| <b>Totaal</b>         | <b>1532</b> | <b>2196</b> | <b>2840</b> |

### **3. HUISVESTING VOOR OUDEREN**

Op het gebied van huisvesting voor ouderen is de laatste jaren veel gebeurd: verzorgingshuizen zijn gesloten en er zijn strengere regels voor opname in een verpleeghuis.

Het stimuleren om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen zal gepaard moeten gaan met adequate maatregelen. Te denken hierbij is aan:

- Voldoende seniorenwoningen en zorgwoningen. Kleinschaligheid is hierbij van belang.
- Clusterwoningen en woningen voor ouderen rondom een zorgvoorziening zoals een verpleeghuis of rondom een welzijnsvoorziening zoals een dorps huis (realisatie van woon- servicezone).
- Faciliteren van mantelzorgwoningen.
- Faciliteren van het levensloopbestendig maken van het eigen woningbezit i.v.m. het langer thuis kunnen blijven wonen (mogelijkheden vanuit de W.M.O.)
- Bouwen van levensloopbestendige woningen.

Om een goed huisvestingsbeleid voor ouderen te maken is het belangrijk dat de behoeften en wensen van ouderen goed in beeld worden gebracht. Een mooi huis is fijn, maar een goede leefomgeving is ook belangrijk. Thans wordt in Schijndel een enquête voorbereid m.b.t. “woonwensen ouderen”. De werkgroep Ouderenbeleid Meierijstad pleit ervoor deze enquête Meierijstad-breed te houden zodat direct bij de start van Meierijstad duidelijk in beeld is waaraan behoefte is m.b.t. wonen voor ouderen.

Van de gemeente mag verwacht worden een dergelijke enquête te faciliteren.

### **4. WELZIJN EN ZORGVOORZIENINGEN**

- Aandacht voor eenzaamheid, gezondheid en leefbaarheid.
- Dagopvang – dagverzorging – ontmoetingspunten – eetpunten zijn van groot belang voor de kwaliteit van leven. Deze voorzieningen dienen zo gemakkelijk mogelijk te bereiken te zijn, liefst op wijk- c.q. dorpsniveau waarbij een goede balans tussen vrijwilligers en lokale professionele ondersteuning van belang is.
- Mantelzorgondersteuning en belangenbehartiging dienen permanent punt van aandacht te blijven om deze vorm van ondersteuning vol te kunnen houden. Denk aan informatie en advies, een luisterend oor, lotgenotengroepen, ontmoetingsmogelijkheden en vrijwilligers ter ondersteuning van mantelzorgers.
- Huishoudelijke zorg is van vitaal belang voor ouderen uit oogpunt van voorkoming eenzaamheid en preventie m.b.t. gezondheid. Vandaar: stop de bezuinigingen hierop.
- Mogelijkheden onderzoeken voor een “Thuishuis”.
- Goede regionale samenwerking is noodzakelijk om een maximaal rendement te halen uit zorgvoorzieningen.

## 5. VEILIGHEID

- Maatregelen nemen voor **veilige verkeersvoorzieningen** zoals fietspaden tussen en binnen dorpskernen, vermijden c.q. wegnemen van obstakels bij trottoirs voor rolstoelen en rollators, uniformering van verkeersregels ten aanzien van de voorrangregels op rotondes.
- Maatregelen nemen voor een **veilige woonomgeving** zoals het verplicht installeren van rook- en CO2-melders, stimuleren van alarm- en domoticasystemen en het stimuleren van buurtpreventie in samenwerking met wijkagenten (buurtapp), uitsluitend gecertificeerde sleutelkluisjes plaatsen.
- Maatregelen ter verbetering van de veiligheid in de openbare ruimte: voldoende verlichting, ook in “achteraf”gangen/straten en op verdachte plaatsen de kleur van de verlichting aanpassen; onderhouden van groen en opruimen van zwerfvuil; effectivering van programma’s met als doel verminderen van overlast, verloedering, criminaliteit en het beleven van de veiligheidsbeleving.

## 6. MAATSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN

In de praktijk is voldoende bewezen dat voorzieningen voor ouderen van vitaal belang zijn. Voorzieningen die de zelfredzaamheid in stand houden c.q. bevorderen en eenzaamheid voorkomen; te denken hierbij is aan:

- Internetcafé - klussendienst.
- Vervoersvoorzieningen “van adres naar adres”, (“Vervoer op Maat”).
- Faciliteren van inzet onafhankelijke cliëntondersteuners (bij keukentafelgesprekken) en ouderenadviseurs is van belang in het kader van preventie (eenzaamheid). Jaarlijkse evaluatie gebruiken voor bijstellen beleid.
- Multifunctionele voorzieningen in wijken/dorpen voor ontmoeting en ontspanning, c.q. inrichten van woon-service-zones.
- Faciliteren van initiatieven die erop gericht zijn de eigen redzaamheid van de burgers in stand te houden c.q. te stimuleren – initiatieven die erop gericht zijn de regie in eigen hand te kunnen houden – initiatieven die erop gericht zijn de cohesie in een wijk c.q. dorp te stimuleren, Een voorbeeld hiervan is de Zorgcoöperatie te Sint-Oedenrode.
- Wij pleiten er voor bovenstaande voorzieningen minimaal op het huidige niveau in stand te houden c.q. te faciliteren en te ondersteunen met lokaal gebonden partners, omdat hierdoor kwalitatief langer thuis wonen mogelijk gemaakt wordt.
- Stimuleren en faciliteren van ontmoetingsmogelijkheden in de wijken.
- Signalen over behoeften oppikken en samen vertalen in acties.
- Versterken van bestaande netwerken en ontwikkelen van nieuwe.
- Ondersteuning aan mantelzorgers en vrijwilligers(organisaties).

## **7. PREVENTIEVE MAATREGELEN**

- Informatie/ voorlichting over voeding en voedselveiligheid – belang van bewegen, valpreventie (halt-u-valt), wonen met gemak, dit alles gericht op kwaliteit van leven in de thuissituatie.
- Informatie via “ouderenwijzer”.
- Inzetten op een dementievriendelijke gemeente.

## **8. VOLGEN VAN OVERHEIDSBELEID – IN GESPREK BLIJVEN MET GEMEENTEBESTUUR**

- Het is van groot belang het overheidsbeleid m.b.t. ouderenzorg te volgen en daar -waar mogelijk- proactief te zijn, dit in verband met de steeds verder gaande decentralisatie.
- Wij pleiten voor goede communicatie tussen enerzijds de beleidsmakers en beslisers anderzijds tussen de gemeente en belangenbehartigers voor ouderen.
- Periodiek overleg tussen gemeentebestuur/beleidsmakers en belangenorganisatie ouderen Meierijstad is hiervoor noodzakelijk, duidelijk met de intentie: niet praten over/ niet beslissen over ouderen, maar in overleg, dus met elkaar, de belangen behartigen. Korte, directe lijnen met belanghebbenden dienen hiervoor het uitgangspunt te zijn.
- Van belang is: gevraagd en ongevraagd advies kunnen geven zoals het door de Seniorenraad Schijndel met de gemeente Schijndel gesloten convenant.

## **9. “SAMEN STERKER WORDEN”**

- Huidige samenwerking op dorpsniveau borgen en versterken
- Samenwerking belangenorganisaties zoals dorpsraden – wijkraden – cliëntenraden – organisaties voor ouderen, stimuleren
- Ondersteuning van organisaties voor ouderen en wijkgebonden activiteiten lokaal verankeren, de momenteel goed functionerende netwerken borgen.
- Allianties aangaan met ondernemers, samen maatschappelijk ondernemen
- Convenanten sluiten met prestatieafspraken.



## **10. GEMEENTELIJKE SUBSIDIE**

Van groot belang is dat er een uniforme regeling met betrekking tot de subsidiëring van de ouderenorganisaties komt. Het voortbestaan van KBO-afdelingen in Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode, maar ook in kleine kernen is mede afhankelijk van de faciliteiten/ subsidiëring vanuit de gemeente. Huisvestingssubsidie zoals Sint-Oedenrode die kent, wordt als noodzakelijk ervaren, omdat hierdoor activiteiten, voorlichting- en informatiebijeenkomsten en vergaderingen goed geregeld kunnen worden.

## **11. AANDACHTSPUNTEN VANUIT:**

### **A. VEGHEL**

- Multifunctionele accommodatie voor opleiding – voorlichting – ontmoeting – ontspanning aan de Peppelhof in het centrum van Veghel.
- Actief de wijk- en dorpsraden stimuleren en activeren om de leefomgeving op kleine schaal te bevorderen, zodat deze voor ouderen niet ver af komen te staan van het bestuurlijke gebeuren
- Ontmoetingsplek buiten voor senioren, bijvoorbeeld Julianapark en Molenpark.
- Opzetten van een stadshobbywerkplaats, bijvoorbeeld in de kelder van de Blauwe Kei.

### **B. SINT-OEDENRODE**

- Behoud van het zwembad in Sint-Oedenrode is van vitaal belang voor ouderen: Bewegen is gezond, zeker voor ouderen. Ook voor de geestelijke gezondheid is bewegen zeer belangrijk. Aangetoond is dat bewegen preventief werkt ter voorkoming van dementie en depressiviteit. Zwemmen is een bewegingsactiviteit die tot zeer hoge leeftijd uitgevoerd kan worden, dit in tegenstelling tot andere sporten. Regelmatig maken circa 500 ouderen gebruik van het zwembad.  
Maar niet alleen voor ouderen is zwemmen van groot belang. Leren zwemmen is een onderdeel van de opvoeding, zodat een zwembad ook voor jonge gezinnen van groot belang is. Een zwembad biedt voor iedereen een gezonde en gezellige omgeving om te sporten.
- Mogelijkheden creëren voor ontmoeting op wijk- en dorpsniveau, In de wijken Kienehoef, Cathelijne en Kinderbos zijn hiervoor nu nog geen mogelijkheden De ontwikkeling van een multifunctioneel centrum in de Kienehoef biedt hiervoor een oplossing.

## **C. SCHIJNDEL**

- Vanuit Schijndel zijn geen urgente punten te benoemen, omdat hier al jaren gewerkt wordt met door de Seniorenraad Schijndel gesloten convenanten “prestatieafspraken” met gemeente, woningbouwvereniging, zorginstellingen en apothekers.  
Wel wordt benadrukt dat het huidige voorzieningenniveau (zoals de vier woonservice punten) gehandhaafd dient te worden gelet op de steeds grotere behoeften hieraan.
- De Seniorenraad Schijndel adviseert om jaarlijks een seniorenwijzer uit geven op het niveau van de drie gemeenten.

## **12. TOT SLOT**

Wat mogen en kunnen wij van de politieke partijen, die nu in Schijndel, Sint Oedenrode en Veghel actief zijn en van de partijen in de nieuwe gemeente Meierijstad verwachten?

Een positieve benadering van deze door Werkgroep Ouderenbeleid Meierijstad opgestelde notitie!

Wij hebben de belangrijkste punten op een rijtje gezet en willen graag in overleg met de politiek een prioritering aanbrengen op basis van een gezamenlijke visie m.b.t. “vitaal ouderenbeleid”  
Ons doel is structurele aandacht te hebben voor de steeds groter wordende groep ouderen en de hiermee gepaard gaande noodzakelijke voorzieningen.

Schijndel, Sint-Oedenrode, Veghel

14 maart 2016

## Leeftijdsspecifieke bevolkingsontwikkelingen 2016 - 2030 (senioren)

| Schijndel |       |       |      |        |        | Sint Oedenrode |       |      |      |        | Veghel |       |      |       |        | Totaal Meierijstad |       |      |
|-----------|-------|-------|------|--------|--------|----------------|-------|------|------|--------|--------|-------|------|-------|--------|--------------------|-------|------|
| Jaar      | Lft   |       |      | Tot    | Aant.  | Lft            |       |      | Tot. | Aant.  | Lft    |       |      | Tot   | Aant.  | inwon.             | Sen.  | %    |
|           | 50-64 | 65-79 | 80 + |        | inwon. | 50-64          | 65-79 | 80+  |      | inwon. | 50-64  | 65-79 | 80+  |       | inwon. |                    |       |      |
| 2016      | 5430  | 3515  | 1055 | 10.000 | 23.455 | 3965           | 2810  | 875  | 7650 | 18030  | 8250   | 5105  | 1655 | 15010 | 37860  | 79345              | 32660 | 41,2 |
| 2017      | 5490  | 3605  | 1100 | 10.240 | 23500  | 3960           | 2880  | 930  | 7770 | 18070  | 8360   | 5240  | 1725 | 15325 | 38055  | 79625              | 33335 | 42   |
| 2018      | 5535  | 3705  | 1140 | 10.380 | 23545  | 3960           | 2930  | 985  | 7875 | 18110  | 8480   | 5380  | 1750 | 15610 | 38245  | 80165              | 33865 | 42,2 |
| 2019      | 5570  | 3815  | 1195 | 10.580 | 23585  | 3940           | 3005  | 1005 | 7950 | 18145  | 8560   | 5545  | 1820 | 15925 | 38435  | 80165              | 34455 | 43   |
| 2020      | 5585  | 3895  | 1265 | 10.745 | 23620  | 4005           | 3035  | 1055 | 8095 | 18180  | 8625   | 5760  | 1855 | 16240 | 38620  | 80420              | 35080 | 43,6 |
| 2021      | 5595  | 4005  | 1320 | 10.920 | 23660  | 4030           | 3075  | 1095 | 8200 | 18210  | 8615   | 5905  | 1945 | 16465 | 38810  | 80680              | 35585 | 44   |
| 2022      | 5585  | 4125  | 1380 | 11.090 | 23685  | 4015           | 3115  | 1140 | 8270 | 18240  | 8615   | 6135  | 1980 | 16730 | 38900  | 80825              | 36090 | 44,6 |
| 2023      | 5505  | 4210  | 1440 | 11.155 | 23705  | 3960           | 3190  | 1165 | 8315 | 18265  | 8540   | 6305  | 2040 | 16885 | 39175  | 81145              | 36355 | 44,8 |
| 2024      | 5430  | 4325  | 1500 | 11.255 | 23720  | 3900           | 3230  | 1210 | 8340 | 18290  | 8460   | 6445  | 2120 | 17025 | 39355  | 81365              | 36620 | 45   |
| 2025      | 5335  | 4445  | 1555 | 11.335 | 23735  | 3850           | 3275  | 1260 | 8385 | 18310  | 8320   | 6655  | 2175 | 17150 | 39535  | 81580              | 36870 | 45,2 |
| 2026      | 5205  | 4515  | 1640 | 11.360 | 23745  | 3790           | 3295  | 1305 | 8390 | 18325  | 8220   | 6830  | 2255 | 17305 | 39710  | 81780              | 37055 | 45,3 |
| 2027      | 5055  | 4570  | 1740 | 11.365 | 23750  | 3705           | 3290  | 1390 | 8385 | 18335  | 8075   | 6960  | 2370 | 17405 | 39885  | 81970              | 37155 | 45,3 |
| 2028      | 4920  | 4650  | 1850 | 11.420 | 23750  | 3615           | 3290  | 1465 | 8370 | 18340  | 7900   | 7050  | 2515 | 17465 | 40055  | 82145              | 37255 | 45,3 |
| 2029      | 4820  | 4680  | 1930 | 11.430 | 23745  | 3540           | 3325  | 1530 | 8395 | 18340  | 7850   | 7140  | 2635 | 17625 | 40215  | 82300              | 37450 | 45,5 |
| 2030      | 4660  | 4730  | 2020 | 11.410 | 23725  | 3495           | 3290  | 1590 | 8375 | 18340  | 7680   | 7240  | 2775 | 17695 | 40370  | 82435              | 37480 | 45,5 |

Bron: De bevolkings en woningbehoefteprognose Noord-brabant, Actualisering 2014